

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВЛАДИ

Члан 1.

У Закону о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/2007. и 65/2008) у члану 7. став 2. после речи "органа државне управе" додају се речи "и носилаца јавних овлашћења".

Члан 2.

У члану 8. став 2. после речи "Ако орган државне управе" додају се речи "или носилац јавних овлашћења".

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

Влада је у обавези да поништи или укине пропис носиоца јавног овлашћења ако он није у сагласности са другим прописом или општим актом Народне Скупштине или Владе, а ако он није у сагласности са Уставом или законом, Влада је дужна да га обустави од извршења и да пред Уставним судом покрене поступак за оцену његове уставности или законитости.

Члан 3.

У члану 10. став 1. речи "један или више потпредседника", замењују се речју "потпредседник".

Ставови 2. и 3. бришу се.

Члан 4.

Члан 11. став 1. мења се и гласи:

Члан Владе не може бити на другој јавној функцији у органима Републике Србије, аутономне покрајине, града, јединице локалне самоуправе, органима јавне агенције или другог носиоца јавног овлашћења и органима јавног предузећа и привредних друштава, установа, и других организација, чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина, град или јединица локалне самоуправе, нити вршити делатност која је по закону неспојива са дужношћу члана Владе, нити створити могућност сукоба интереса са његовим другим функцијама, пословима или приватним интересима.

Члан 5.

Члан 13. мења се и гласи:

Потпредседник Владе замењује председника Владе за време одсутности или спречености са свим овлашћењима председника Владе и помаже председнику Владе у обављању послова.

Потпредседника Владе бира Народна скупштина на предлог кандидата за председника Владе.

Члан 6.

Наслов изнад члана 13а брише се а члан 13а мења се и гласи:

Члан 13а

Влада на предлог председника Владе одређује једног ресорног министра, који замењује председника Владе за време одсутности или спречености председника Владе и потпредседника Владе са свим овлашћењима председника Владе, изузев овлашћења за предлагање избора или разрешења члана Владе и подношења предлога за гласање о поверењу Влади.

Министар из става 1. за време док замењује председника Владе има право на плату потпредседника Владе.

Члан 7.

Наслов изнад члана 27. и члан 27. мењају се и гласе:

Кабинет председника Владе

Члан 27.

Председник Владе има кабинет који обавља стручне и друге послове за потребе председника и потпредседника Владе.

Радом кабинета руководи шеф кабинета кога поставља и разрешава председник Владе

Радни однос у кабинету се заснива на одређено време, док траје дужност председника Владе.

Председник Владе може именовати највише шест посебних саветника који обављају стручне послове за председника и потпредседника Владе.

Права и обавезе посебног саветника се уређују у складу са законом којим се уређује државна управа.

Члан 7.

Влада ће ускладити своју организацију и организацију кабинета у складу са овим законом у року од 30 дана од дана ступања закона на снагу.

Члан 8.

Члановима Владе престају све јавне функције које нису у складу са овим законом тридесетог дана од дана ступања закона на снагу по сили закона.

У случају да су чланови Владе на јавним функцијама на основу другог закона или прописа који није у складу са овим законом, примениће се овај закон.

Влада је дужна да на јавне функције из става 1. у организацијама чији је оснивач Република изврши именовање у складу са законом којим се уређује рад јавних агенција и законом којим се уређују јавне службе.

Члан 9.

Овлашћује се Законодавни одбор Народне скупштине да утврди пречишћени текст Закона о Влади.

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије."

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о Влади налази се у члану 135. Устава Републике Србије којим је прописано да се о Влади доноси закон.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Састав и организација Владе утврђени важећим Законом о Влади нису у складу са измењеним околностима и не обезбеђују ефикасно деловање и обављање уставних надлежности. Такође, постојећа организација служби Владе је прескупа и није у складу са смањеним могућностима финансирања из буџета Републике Србије. Одредбе о неспојивости јавних функција и сукобу интереса чланова Владе нису у целости складу са Уставом и измењеним законима који уређују забрану сукоба интереса у обављању јавних функција, те је неопходна њихова измена. Овлашћења Владе у односу на надзор носилаца јавних овлашћења нису уређена начин који обезбеђује ефикасан надзор, па је неопходна њихова измена.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. се одговорност Владе проширује и на рад носилаца јавних овлашћења, што је битно са разлога што је велики део послова и овлашћења државне управе законима пренет јавним агенцијама и другим носиоцима јавних овлашћења. Обим и карактер тих овлашћења је такав да њихов рад битно утиче на спровођење закона и посредно и на вођење политике, посебно у привреди. Како је Влада по члану 124. Устава одговорна за спровођење закона, неопходно је прецизирати и њену одговорност за рад носилаца јавних овлашћења.

Чланом 2. се прописује право али и обавеза Владе да поништи, укине или стави ван снаге пропис и општи акт носиоца јавног овлашћења, које право и обавеза важећим законом није прописана. Такво право је прописано само у односу на органе управе, а имајући у виду разлоге изнете у образложењу члана 1., неопходно је да се пропише исто овлашћење и у односу на носиоце јавних овлашћења. Чланом 57. Закона о државној управи је прописана обавеза министарства да Влади поднесу предлог за поништај, укидање или стављање ван снаге прописа, али овим ни другим законом није уређено поступање Владе. Прописивање обавезе Владе за предузимање мера је веома битно и са разлога што носиоци јавних овлашћења, а посебно јавне агенције, најчешће истовремено доносе прописе и исте примењују у одлучивању о правима и обавезама физичких и правних лица, а при томе своје услуге наплаћују, чиме долазе у сукоб интереса и крше уставни принцип поделе власти. У одсуству овлашћења и обавеза Владе да контролише ову област, нарочито привредни субјекти имају великих проблема са поступањима јавних агенција, што је битно утицало на пад инвестиција. Већи број таквих прописа је оспорен пред Уставним судом али је тај поступак спор, тако да је неопходно хитно извршити предложену измену закона.

Чланом 3. се мења члан 10. закона тако да Влада има у саставу само једног изабраног потпредседника и нема министре без портфеља. Предложено решење је у складу са добром праксом уређених држава. Додатни разлог је чињеница да се тиме смањују трошкови, што је неопходно имајући у виду

економску ситуацију и сталан буџетски дефицит. Свакако се мора имати у виду да ти трошкови нису ограничени само на плату додатних потпредседника и министара, већ да постоје и трошкови њихових кабинета, обезбеђења, превоза и многи други.

Чланом 4. се питање неспојивости функција и сукоб интереса чланова Владе уређује на начин који је усклађен са Уставом, потврђеним међународним конвенцијама и каснијим изменама прописа о борби против корупције и сукобу интереса. Постојеће решење из важећег закона отвара широке могућности за обављање јавних функција чланова Владе које јесу у међусобном сукобу интереса, независно од чињенице да поједини закони и други прописи допуштају обављање таквих функција, иако су у смислу члана 6. Устава у директном и конкретном сукобу интереса. Већи број министара садашње Владе се налази на јавним функцијама у органима јавних агенција и других носилаца јавних овлашћења у којима примају и накнаде за функције, иако се тиме изазива сукоб интереса тако што су исти министри надлежни за надзор над радом тих организација. О томе је било много негативних извештаја медија и реакција јавности, а већи број таквих прописа је у поступку оцене уставности. Ситуацију битно погоршава околност да неки од министара нису пријавили те функције Агенцији за борбу против корупције нити приходе по том основу, због чега су против њих поднете пријаве. Стога је неопходно је да се овим законом такве појаве и понашања елиминишу, без чекања на одлуке Уставног суда, те да се на тај начин поврати поверење грађана у ову Владу и њене министре. Из тог разлога је прелазном одредбом из члана 8. овог закона прописано да се чланови Владе морају повући са таквих функција у року од 30 дана, независно од тога што им други закон такву функцију омогућава, при чему се примењује овај закон, као каснији закон и закон којим се на потпун начин уређују права и обавезе чланова Владе.

Чланом 5. се на потпун и јасан начин уређује начин избора и положај потпредседника Владе, који је знатно бољи од сада важећег закона и у складу са добром праксом и законима уређених држава.

Чланом 6. се уређује начин одређивања једног члана Владе из реда министара, који би замењивао председника Владе за време одсутности или спречености председника Владе и потпредседника Владе и његова овлашћења.

Чланом 7. се уређује начин организације кабинета председника и потпредседника Владе. Према предложеном решењу, председник и потпредседник Владе имају само један кабинет, што је рационалније и јевтније решење, у односу на садашње стање где сваки од више потпредседника има свој кабинет, укључујући и ресорне министре, који истовремено имају и министарске кабинете. Такво решење нема никавог оправдања и веома је скуп, а основано се поставља питање када ресорни министар може стићи да ради у два кабинета. Према доступним информацијама, неки од тих кабинета потпредседника имају и по више десетина запослених и већи број посебних саветника. То у ситуацији када се повећавају порези ради попуне буџета и узмају скупи кредити, изазива оправдано негодовање грађана, посебно када су резултати Владе и министара више него скромни, а нико нема информације шта конкретно ти кабинети раде. Предложеном изменом је истовремено прописан и број посебних саветника председника Владе и њихов положај је уређен у складу са Законом о државној управи на исти начин као и посебних саветника министара.

Чланом 8. је прописан престанак обављања других јавних функција од стране чланова Владе у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона

и обавеза примене овог закона у случају да други закон прописује да члан Владе обавља другу јавну функцију. Оваквим законским решењем би се елиминисали случајеви сукоба интереса који су омогућени ранијим прописима, нарочито оним који су донети пре ступања на снагу Устава из 2006. године, али и каснијих који такве ситуације омогућавају супротно Уставу.

Чланом 9. се овлашћује законодавни одбор да уради пречишћени текст закона.

Чланом 10. се прописује да закон ступа на снагу осмог дана од објављивања.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

У Буџету Републике Србије није потребно обезбеђивање додатних финансијских средстава за спровођење закона.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку од нарочите је важности за функционисање Републике Србије и њених институција и смањење буџетских расхода, што није оствариво у ситуацији када је још на снази садашњи Закон о Влади који садржи законска решења која онемогућавају ефикасан рад Владе, стварају непотребне трошкове и омогућавају сукоб интереса чланова Владе.

Стога је неопходно да се овај закон донесе по хитном поступку и тиме спрече могуће штетне последице по рад државних органа.